

Tisková zpráva

Likvidace invazních rostlin v národních parcích je cílem nového projektu českých botaniků

Praha, 23. května 2023 - Nový projekt odborníků z Fakulty životního prostředí ČZU v Praze a partnerů z národních parků Podyjí a České Švýcarsko řeší likvidace invazních druhů v nejcennějších přírodních územích České republiky, tedy na území národních parků. Invazní druhy jsou dlouhodobým problémem pro ochranu přírody, celosvětově jde o jeden z nejzávažnějších faktorů snižujících biodiverzitu.

V důsledku šíření invazních druhů dochází ke konkurenčnímu vyloučení druhů původních a degradaci celých společenstev rostlin a živočichů. Nejvíce ohroženy jsou vzácné biotopy a biotopy podléhající zákonné ochraně. Vědci poukazují na to, že nejúčinnějším řešením je prevence šíření. Monitorují proto ohrožení vzácných společenstev, zjišťují počet výskytů invazních druhů rostlin a připravují jejich likvidaci na již napadených lokalitách. Cílem projektu financovaného z Norských fondů bude také navržení metodických postupů správy oblastí a hodnocení samotné efektivity likvidace. Invazní nepůvodní druhy rostlin se na nová území dostávají činností člověka a jsou schopné zde dlouhodobě přežívat, rozmnožovat se a dále se šířit. *„Hlavními parametry pro hodnocení invazního šíření jsou dopady na původní společenstva, ekosystémové služby, ekonomiku či veřejné zdraví. Nejvíce postižené lokality se v ČR nacházejí zejména v teplejších oblastech s vysokým vlivem lidské činnosti, ale některé druhy invazních rostlin se šíří i v nejcennějších částech naší přírody – v národních parcích a dalších zvláště chráněných územích. Jejich vliv na původní a vzácná společenstva je často fatální,“* vysvětluje vedoucí projektu s názvem **Likvidace invazních druhů v praxi** doc. Kateřina Berchová z Katedry aplikované ekologie Fakulty životního prostředí ČZU. Odstranění invazních druhů rostlin z takových lokalit je poté náročné z finančního i časového hlediska. Nejlepší ochranou vzácných společenstev před invazí je tedy prevence – nalezení lokalit výskytu invazních rostlin v okolí chráněných území, monitoring jejich šíření a včasná likvidace potenciálních ohnisek šíření. *„Promyšleným a dobře naplánovaným managementem celých územních celků, např. národních parků, je možné předejít jak rozšíření invazních rostlin do ohrožených biotopů, ušetřit tak finanční prostředky za následnou likvidaci plošně invadujících druhů,“* upozorňuje doc. Berchová. Dalším aspektem problému je samotná likvidace. Likvidační zásahy musí být prováděny koordinovaně a jejich účinnost hodnocena v delším časovém období. Stačí jedna malá zapomenutá lokalita a invazní rostlina se během pár let rozšíří opět na místa, kde, již byla zlikvidována.

Tým odborníků zkoumající biologické invaze z České zemědělské univerzity v Praze (ČZU) spolu s NP Podyjí a NP České Švýcarsko navrhuje a v praxi zkouší komplexní metodický přístup k managementu a likvidaci invazních druhů rostlin na území národních parků. V rámci projektu „Likvidace invazních druhů v praxi“ podpořeného z programu „Životní prostředí, ekosystémy a změna klimatu“ a financovaného z Norských fondů 2014–2021 odborníci zkouší na vybraných lokalitách jednotný způsob mapování invazních druhů rostlin, tvorbu obecně využitelných mapových výstupů a následný návrh prioritizace lokalit určených pro likvidaci. Cílem projektu je též navržení obecně využitelných metodických postupů

managementu a hodnocení efektivity likvidace. Projekt je založen na úzké spolupráci řešitelů s pracovníky Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, Ministerstva životního prostředí a odborníky zabývajícími se problematikou biologických invazí z Botanického ústavu AV ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze

ČZU je čtvrtou až pátou největší univerzitou v ČR. Spojuje v sobě stopatnáctiletou tradici s nejmodernějšími technologiemi, progresivní vědou a výzkumem v oblasti zemědělství a lesnictví, ekologie a životního prostředí, technologií a techniky, ekonomie a managementu. Moderně vybavené laboratoře se špičkovým zázemím, včetně školních podniků, umožňují vynikající vzdělávání s možností osobního růstu, včetně zapojení do vědeckých projektů doma i v zahraničí. ČZU zajišťuje kompletní vysokoškolské studium, letní školy, speciální kurzy, univerzitu třetího věku. Podle mezinárodních žebříčků univerzita patří k nejlepším třem procentům na světě. V žebříčku Academic Ranking of World Universities (tzv. Šanghajský žebříček) se v roce 2022 umístila na 801.–900. místě na světě a na sdíleném 4. místě z hodnocených univerzit v ČR. V roce 2022 se ČZU se stala 45. nejekologičtější univerzitou na světě díky umístění v žebříčku UI Green Metric World University Rankings.

Kontakt pro novináře:

[Karla Mráčková, tisková mluvčí ČZU, +420 603 203 703; mrackovak@rektorat.czu.cz](mailto:mrackovak@rektorat.czu.cz)